Begroting 2025-2028

Eerste termijn.

We hebben het afgelopen jaar gereflecteerd op onze rol als raadslid en geconcludeerd dat er een tendens ontstaat waarin de raad niet steeds verder op afstand wordt gezet maar volgens Ons Roerdalen steeds meer buitenspel wordt gezet.

Dit is voor ons niet acceptabel. Maar dat hebben we al kenbaar gemaakt. Door ons standpunt om geen verklaringen van geen bezwaar af te geven.

Het Samen Doen dient volgens Ons Roerdalen zo ingevuld te worden dat ook de burger er van overtuigd is dat er samen gewerkt wordt en dat is iets anders dan dat bij gevoelige onderwerpen een algemene boodschap wordt uitgezonden en die later op een specifieke plaats van toepassing wordt verklaard zoals dat bij bepaalde locaties van tijdelijke woningen is gebeurd.

Vanuit deze constateringen hebben we ook de begroting beschouwd en onze standpunten over een aantal punten geformuleerd.

De inleiding

Laten we dan maar direct een stevig punt aanpakken n.l. de oplopende tekorten door rijksbeleid vanaf 2026. Door een niet sluitende begroting te presenteren willen we een signaal afgeven aan het rijk.

Het mag dapper over komen om geen sluitende begrotingen te maken. Maar je bezinnen en in scenario's uitwerken hoe je een tekort opvangt snijdt misschien meer hout.

De belangrijkste kosten in de organisatie zijn de personeelskosten, dit kan volgens ons niet buiten beschouwing blijven. Het aantal FTE stijgt nog steeds. De stijging van het aantal FTE wordt onderbouwd met het feit dat er minder ingehuurd wordt. De minder inhuur wordt aangegeven in procenten maar wordt niet in een bedrag vertaald. Dat stelt teleur immers of er daadwerkelijk bezuinigd wordt is niet te controleren.

Natuurlijk kijken we ook naar de MER als een organisatie deel waar kritisch naar de personeelskosten gekeken dient te worden. Er gaat nu ruim 8 miljoen naar toe en Ons Roerdalen vindt dat ook daar bezuinigd dien te worden. Een belangrijk punt voor de nieuwe directie volgens ons.

Het college schrijft wel dat er bezuinigd wordt maar zeker op het gebied van personeel moet het dan wel met getallen in euro's onderbouwd worden en dat zien we niet.

Dus we twijfelen aan de effectiviteit van uitvoering op deze post.

Nog een puntje wat we niet scherp terug zien komen n.l. onze bijdrage aan voedselzekerheid in deze turbulente tijden.

U richt zich op bestaanszekerheid , duurzaamheid bouwen en wonen en kunt beweren dat voedselzekerheid daar onder valt maar Ons Roerdalen wil het meer hebben over de daadwerkelijke voedselproductie dit omdat er nog steeds aan het areaal landbouw grond geknabbeld wordt.

Tot slot van de Inleiding de uitgangspunten

Dat er een paar bijstaan die Ons Roerdalen in uitvoering wat minder positief ervaart dan de zeer positieve wijze waarop ze verwoord staan zal u niet verbazen gelet op onze introductie.

Programma 1 krachtige dorpen

Herijken accommodatie beleid
Hierbij vraagt Ons Roerdalen speciale aandacht voor de dorpshuizen, speciaal die in kleine buurtschappen.

Bij het invoeren van het accommodatiebeleid in 2015 is toegezegd dat er tijdens het proces nog eens gekeken zou worden naar die accommodaties. Als voorbeeld was het toen Leropperhof in Lerop.

Van dergelijke voorzieningen zijn er meer en omdat hun de status van dorpshuis is onthouden worden die niet meer financieel ondersteund.

We weten dat er een aantal van die voorzieningen om ondersteuning heeft gevraagd en Ons Roerdalen wil weten of die door de herijking in de toekomst in aanmerking komen voor financiële ondersteuning.

Dus onze vraag is: krijgen deze voorzieningen weer een financiële ondersteuning na de herijking zoals dat voor 2015 gebruikelijk was?

Immers wil je het sociale leven ook in de kleine buurtschappen en kleine kernen in tact houden, zijn gemeenschapshuizen noodzakelijk.

Programma 2 Participatie ondersteuning en zorg
De hervormingsagenda jeugd.

Voorzitter, er wordt gemeld dat door investeringen in onze jeugd er een kleinere kans is dat de jeugd ten prooi valt aan criminaliteit.

Maar als je met jeugdigen praat zeker in de kwetsbare leeftijd van 12 tot 15 a 16 jaar zijn ze verbaasd dat er niet met veel meer kracht wordt opgetreden tegen de mensen die hun lastig vallen om ze van een verslaving te helpen het zij drugs of roken al dan niet elektrisch (Vapen).

Daarom de vraag of dat investeren ook inhoudt dat er veel scherper gecontroleerd wordt zodat de goedwillende jeugd niet meer lastiggevallen wordt door dealertjes en worden dergelijke dealertjes ook zodanig aangepakt dat ze hun activiteiten staken??

Het mens ontwikkelbedrijf (MOB)
Als we de zaken op een rij zetten moeten we concluderen dat we vanaf 1/1/2025 als Roerdalen verantwoordelijk zijn voor de mensen die via de participatie wet aan het werk gaan/zijn.

Daar zullen ook mensen bij zijn die in het verleden en WSW indicatie kregen.

Dus ook die kennis om met deze mensen om te gaan zal in het werkbedrijf aanwezig moeten zijn is daar bij de afsplitsing van de WSW populatie voldoende bij stilgestaan?

Verder is er vanaf 1 jan 2025 geen MOB in Roerdalen, moeten er dan trajecten worden ingekocht in Roermond? En zo ja tegen welk bedrag.?

En hoeveel tijd kost het om als het voorstel voor een lokaal MOB er is, een MOB te realiseren?

Beschermd wonen.
Voldoende woningen beschikbaar stellen is voor Ons Roerdalen iets anders dan beschermd wonen/maatschappelijke opvang realiseren.

Het beschermd wonen krijgt gestalte door de vorm mate en deskundigheid waarmee de begeleiding plaatsvindt. Helaas lezen we daar niets over . Hoe is daarin voorzien?

Programma 4 Economie Natuur Toerisme Cultuur en Duurzaamheid.

De weg naar het nieuwe omgevingsplan moet voortvarend worden opgepakt.
De ontwikkelingen rondom het Hempke hebben duidelijk gemaakt dat we niet voorzichtig genoeg kunnen zijn met ons mooi buitengebied en dat we vooral voor de vrijkomende agrarische bebouwing een goede bestemming moeten vinden die het karakter van het buitengebied niet aantast.

Ook vragen we nadrukkelijk aandacht in het kader van voedselzekerheid voor een goede positie van de agrarische bedrijven. Zij moeten kunnen produceren i.p.v. boekhouden. Ons Roerdalen staat te popelen om een bijdrage te leveren aan deze mooie opdracht door ruim baan te bieden aan de agrarische sector.

Natuur
Aangaande Natuur nogmaals ons standpunt: Bestaande natuur verbeteren maar geen uitbreiding van natuur/natuurgebieden, dus ook de Meinweg.

Recreatie
Voorzitter het paardensportplan is er en dat is prima.

Maar laten we niet vergeten dat het de lokale paardemensen zijn die de hippische sport dragen. Daarom is het belangrijk er voor te zorgen dat zij dat kunnen blijven doen en de paardehouderij opnemen in de omgevingsvisie en het omgevingsplan ondersteunt dat. De vraag is of het college dit wil opnemen in de omgevingsvisie?

Toerisme verder ontwikkelen
Hier een pleidooi voor de ondernemers op dit gebied. Ze werken hard aan een goed toeristisch product. Dat ze dan een forse verhoging van de toeristenbelasting moeten slikken is voor ons onbegrijpelijk. Door de onlangs aangekondigde btw verhoging op diverse soorten overnachtingen. Zouden wij ons als recreatieve gemeente wel eens uit de markt kunnen prijzen. Zonder draagvlak van die ondernemers zullen we niet akkoord gaan met de forse verhogingen die nu voorliggen.

Programma 5 Woonomgeving

2 zaken springen er voor Ons Roerdalen uit N.L. Actualiseren van der Omgevingsvisie en Stimuleren van kavel en woningsplitsing.

En ondanks dat het bij woningsplitsing genoemd is, een communicatietraject, vindt Ons Roerdalen dat bij beide onderwerpen bewonersparticipatie nadrukkelijk gepraktiseerd moet worden.
Hierop vragen we een toezegging van het college,

Voor het vaststellen van de visie op wonen en zorg vinden wij dat nadrukkelijk gekeken moet worden naar snelle plaatsingsmogelijkheden van zorgvragers en een goede arbeidsrechtelijk positie van zorgverleners zodat deze niet uitgebuit worden.

Duurzaamheid
De warmtetransitie loopt maar Ons Roerdalen vindt dat we deze eenzijdig benaderen en met name de techniek van gesloten Bodemenergie vergeten we.
Deze techniek die toch veelvuldig wordt toegepast en ook voor gemeenten makkelijk te reguleren verdient meer aandacht.

Ons Roerdalen pleit voor het opstellen van een bodemenergieplan en dat opnemen in het nieuwe omgevingsplan.

Dan kan ook deze techniek gebruikt worden voor de warmtetransitie.

Bouwen
Bouwen Bouwen Bouwen is het parool en dat is prima.

Laten we zorgen dat we alles in het werk stellen dat te bereiken .

Speciale aandacht wat Ons Roerdalen betreft is het aanpassen van de komgrenzen rode contour zodat ook de gronden waarop WVG is gevestigd snel voor woning bouw ontwikkeld kunnen worden.

Ook het simuleren van Kavel woningsplitsing ondersteunen we van harte in dit kader.

Ook pleiten we al jaren om “Tiny Housjes” bouwen mogelijk te maken. Veel burgers hebben aangegeven kleiner te willen gaan wonen en een huisje qua omvang als de tijdelijke huisjes zien ze wel zitten. Dat bleek ook uit het aantal geïnteresseerden.

Door de veranderde leefomstandigheden en behoefte van onze inwoners vragen wij ons af: Moeten wij in de toekomst in plaats van eengezinswoningen niet meer een of twee persoons huizen gaan bouwen? Kan dit onderzocht worden voor dat we verdere bouwplannen uit gaan werken?

Het actualiseren van de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 is een goede zaak waaraan Ons Roerdalen graag haar medewerking verleend

Visie op wonen en zorg
Voor het vaststellen van de visie op wonen en zorg vinden wij dat nadrukkelijk gekeken moet worden naar snelle plaatsingsmogelijkheden van zorgvragers en een goede arbeidsrechtelijk positie van zorgverleners zodat deze niet uitgebuit worden.

Programma 6 Mobiliteit. Infrastructuur en openbaar groen

We vragen ons af of de herinrichting van 't Reutje niet onderhand aan een jubileum toe is? Het staat al 10 jaar in de begroting . Wat zal de status volgend jaar zijn? We missen de vermelding van de reconstructie op pagina 44 . Maar alle gekheid op een stokje er is al jaren aan personeelsinzet mee gemoeid en de bouwkosten zijn inmiddels gigantisch gestegen dat de begrote bedragen niet meer volstaan.

Is het zinvol om projecten op deze wijze in een begroting op te nemen, vragen wij ons af?

Aangaande openbaar groen willen we ons beperken tot dat groen wat de verkeersveiligheid belemmert. Naar ons idee ontstaan er steeds meer plaatsen waar bosjes het uitzicht belemmeren.

Is het mogelijkheid een peiling onder de inwoners te houden om de plaatsen waar deze problematiek speelt in kaart te brengen en vervolgens aan te pakken?

Tot slot vragen we ook aandacht voor de wegen in onze gemeenten. Steeds duidelijker wordt dat verkeersdeelnemers groter (auto's tractors) sneller (E en Fat Bikes) en kwetsbaarder (ouderen en gehandicapten) worden. Ons Roerdalen concludeert dat op grond daarvan binnen niet al te lange tijd de huidige wegprofielen, met name de breedte, niet meer voldoen. Daarop zal actie ondernomen moeten worden immers aanpassingen zullen veel geld kosten. Gaat het College actie ondernemen op dit punt?

Programma 7 Bestuur en organisatie

Griffie

Voorzitter het moge duidelijk zijn Dat Ons Roerdalen vindt dat we als raad het budgetrecht en onze kader stellende en controlerende rol niet naar behoren kan uitvoeren. De actieve informatieplicht van het College laat soms nog al eens te wensen over wat we vooral in het proces van realisatie van de tijdelijke woningen hebben ervaren maar ook als we als raad ons moeten verdedigen in gerechtelijke procedures.

Het kan er bij ons niet in dat de zelfde ambtenaren die een casus hebben behandeld als het Hempke en hun uiterste best hebben gedaan om een resultaat te bereiken later als de gemeenteraad dat

resultaat afkeurt een 100 procent objectieve steekhoudende en goed gemotiveerde verdediging kunnen schrijven die standhoudt tot aan de Raad van State/Hoge Raad.

En al zeker niet als de behandelend wethouder ook nog steeds propagandeert dat de aanvrager gelijk had en de aangespannen procedures zal winnen.

En waar we op vlakken van vergunningverlening en vergunning naleving de afdelingen die daar aan werken verplicht hebben gesplitst vanwege objectiviteit en integriteit is dat schijnbaar niet nodig of mogelijk als het zaken betreft die de gemeenteraad aangaan.

Voorzitter dan moet de raad tenminste in staat zijn de adviezen en standpunten die namens haar zijn uitgebracht te verifiëren.

En daar is geld voor nodig en we willen dat niet inzetten voor FTE verhoging maar om deskundigheid in te kunnen kopen van specialismen.

De tweede vraag die Ons Roerdalen ter verduidelijking gesteld had ging over het toevoegen van een lijst van uit te voeren projecten (voor de komende 2 jaar) aan de begroting zodat raadsleden op de hoogte zijn van wat er lopende is, om adequaat op vragen van bewoners in te kunnen gaan.

Als dan het botte antwoord komt in de begroting staan de projecten benoemd per programma, heeft men de vraag niet begrepen.

Als we de resultaten benoemd bij acties moeten zien als de projecten dan zijn ze dermate ruim en vaag geformuleerd dat je er geen daadwerkelijke uitvoering uit kunnen distilleren en derhalve daarover nooit met bewoners op hun vraag kunt communiceren.

Voeg daarbij vaagheden als dat een punt als voorbereiding reconstructie al jaren in de begroting al dan niet met jaartal waarin het dien te gebeuren staat, het meest sprekende is die van ’t Reutje en als er al een jaartal bijstaat, waaruit men kan concluderen dat die in 2025 komt, vind men het project reconstructie niet terug in de kolom van 2026.

Welke conclusie moet je daar als raadslid aan verbinden…

Men is het vergeten op te nemen en hopelijk gaat er in 2026 nog iets gebeuren?

De voorbereiding die al bijna 10 jaar in de begroting staat duurt nog wel enkele jaren.

De voorbereiding zal wel klaar zijn maar het duurt nog jaren voor de uitvoering ter hand wordt genomen. Dus als raadslid die lijst samenstellen met de vermeldingen uit de begroting is volgens Ons Roerdalen niet mogelijk.

Als we daaropvolgend gelet op het botte antwoord moeten concluderen dat we die uit de ambtelijke organisatie niet krijgen moeten we het zelf organiseren.

Daarvoor is de versterking van de Griffie ook noodzakelijk volgens Ons Roerdalen.

Wij hebben in de loop van het jaar een armoedefonds opgericht waar een bedrag van ongeveer 750.000 in gestort is. Dit was het restant van het jaar 2023 van een fonds wat ingesteld was om energiearmoede te bestrijden. Het rijk heeft voor 2024 een energie noodfonds ingesteld en voor het jaar 2025 komt er zoals het er nu uitziet een energietoeslag.

Als laatste is de september circulaire nog niet verwerkt in de begroting. Vanuit het btw compensatiefonds is er voor de gemeenten een behoorlijk bedrag te verdelen. Voor onze gemeente zou dit wel eens gunstig kunnen uitpakken. Graag ontvangen we uitkomsten van de september circulaire.